

Jekabaara

SNV
Connecting People's Capacities

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a be bo kalo o kalo

Jamana baarada la BP- 2043 Bamako (Mali)

Ɖkutɔburukalo tile 15, diɲɛ togodalamusow tɔgɔladonba

ɲɛ 3 nan

Bataki Ka bo Welesebugu

ɲɛ 4 nan

Nin kera Afriki kɔnɔ

ɲɛ 4 ni 5nan

Malidenw bɛɛ ka kan ka nin dɔn

ɲɛ 6 nan

Sɔgɔsɔgɔninje bɛ k'a kunbɔ kokura !

ɲɛ 7 nan

Seneko lahala Kololani mara la

ɲɛ 9 nan

Dantigelikan

« Mun fɔra ? », o be bo
« mun kera ? » de ka du
kɔnɔ. Diɲɛ kɔnɔ, ko si
walenyerema te. Kun be ko
bɛɛ la. O de kanma, kabi
lawale la, an bɛnbaw bi fo
ko : sanni an ka jigina
binyɔrɔ la, a ka kan an ka
an talonyɔrɔ ɲininka, ka
masɔrɔ o de ye binni wa-
leya ! » Bi, an ka sigidaw
kɔnɔ geleya fanba ju be
sigidaw yere kɔnɔ yiri-
wajɛkuluw sawura la.
Senekela ceman de be bɔnɛ
u ka nafolo sɔrɔta lakika la
senefɛnw sannifeere suguw

Ko kun berebere

kɔnɔ, ka masɔrɔ senekela
ɗusukun jugu dɔw be yen
minnu be ban ka tɔnw
taabolo juru talenw sara.

O yere de ye « Kocɔn sol-
ideri » kɔnɔ geleya bajuba
ye, i n'a fɔ aw ya kalan
Jekabaara bako 288 kɔnɔ
cogo min. To na si te muna
kɔgɔntanya kanma. O de
kanma kɔgɔntan na dɔn-
baga bɛɛ ka mɔgɔ jalakita
fɔlɔ ye to na munubaga de
ye. An ka duguw kɔnɔ, ni
tɔnden bɛɛ kera mɔgɔ were
gaasisigibagaw ye, a

be geleya mɔgɔ ceman
bololankolon ka bo san-
nifeere sugu kɔnɔ. Hali nɔ
tigilamɔgɔ ma ɲɛ ka yera
kene kan yere maa si t'i yere
jalaki o ka ko la ka da kan
a be ye yɔrɔ nin kelen o la
ka bololankolon bɔra ka da
yere ka banyereyewale de
kan. N baden, e ma ye wa,
mɔgɔ si sirilen siribagan-
tan te. Nan ye ko ɲɛɲini ka
sidɔn ani ka dipenatige
tonjuru siri a la, o de ba to
an be dipenatige daamu
bo.

Tumani Yalam Sidibe

"Kalan be mɔgɔ sɔn hakili la, nka kunnafoni be mɔgɔ bo kunpan na" Yɔrɔ Ulen Sidibe

Kuma nafama fɔlen a fɔbaga fɛ

Hamidu Konate

San 2009 ɔkutɔburukalo tile 5 (ntenendon), Mali depitew y'u ka ɔkutɔburukalo lajɛw bulonda yɛlen depitebulon kɔnɔ. A ka lajɛ jemukan koronbokari kɔnɔ, Mali depitebulon jɛmaaba Jɔnkunda Trawele ye siga bɛɛ bɔ mɔgɔw la Mali depitew ka fasobaara kadara kɔnɔ. O kɛra kɔ kumatɔ to duw ni dudenw ladon sariya

kurako kan, u tun y'u ka sɔnkan di min kun kan, nka ni peresidan Amadu Tūmani Ture y'a kɔlasegin u, ma ka da jamana kɔnɔdenw ka lajini taabolo kan. Peresidan Jɔnkunda Trawele ko ko : « Maa fanba de kumana sariya kura in juguya la, ka sɔrɔ u ma kumasen kelenpe kalan kɔ faamu sariya kura in gafe kɔnɔ. Maliden bɛɛ kɔni kɔ dɔn ani ka sɔn a ma ko Mali depitew tena sɔn abada ka wale kɛ min bɛna ni sigirɔgoya ye Malidenw bolo ! »

Hali ni Mali depitew m'u kɔsegin fɔlɔ sariya kura in woteko kurako la, depitebulon peresidan (jɛmaaba) kɔni ka faranfasiya dilen in sariya kurako in kadara kɔnɔ, o bɛ mɔgɔ wasa ka dɔ kan kuma fɔlen don a fɔbaga tigitigi fɛ !

Hamidu Konate

Numusira ka to

Na Numusira kera
Muso jagalenba ye dɛrɛ !
Ale kera muso ye
Min y'a ka musoya minɛn fa
Ka sɔrɔ a ma jɛ bɔ
Dacogo wɛrɛ fɛ.
Ka dɔ kan
Ale ma dacogo wɛrɛ si bila
Musoya dacogo jɛ.
Nka, Ba Numusira
Ma kɛ furuke jɔyɔrɔ
Fadenmuso ye dɛrɛ !
O de y'a kɛ a ka waati
Muso janjigimusɔ lahalaye.

Awa,

Ba Numusira

Den si fana ma to kɔ dɛrɛ.

A kera

Den sɛbɛlama sɔrɔ muso ye !

Aw mɔ ye, hali bi Birigo kabila kɔnɔ,

Ni muso min jɛna,

A bɛ fɔ kɔ bolo bɛ

Numusira ka todaga la !

Tumani Yalam Sidibe

Nin kera san in kalo in na

San 1963 novanburukalo tile 25 de, Sintan Cɛba sanbalajɔ, faatura samakele kɔnɔ. An ko ale de mɔ ko Sintan Seriba Sidibe. Saya bɛ kolo ni bu, ani pasa ni sɔmɛ dun, nka saya tɛ tɔgɔ dun. Fɔ ka taa dijɛ ban, dijɛ cɛba jana misali dɔ bɛ ta Sintan Seriba Sidibe kan !

Hakilisɛnɛkɛnɛ

Dijɛ kɔnɔ, faatɔ kafisa faatɔkan fɔbaga ye. Ko bɛɛ sawura tigilamɔgɔ bɔ daraja ta nɔ tigi bɛrɛbɛrɛ ye. Sigida kɔnɔ, hali nin ma kɛ maa sɛbɛbaw dɔ ye, an kan jija ka k'u ladegekɛnɛ kan tuma bɛɛ. O bɛ nɔrɔ dɔn ka dijenatigɛ kan.

Tumani Yalam Sidibe

Ɔkutɔburukalo tile 15, diɛ togodalamusow tɔgɔladonba

Madamu Mayiga Sina Danba Muso ni den ani denbaya sabatibolow minisiri.

Alamisadon, san 2009 ɔkutɔburukalo tile 15, Mali musow bɔra i ko kɔnɔkulu, Kolokani, diɛ togodalamusow tɔgɔladonba jɛnaje kɛnɛ kan. An kɔ dɔn ko nin yɔ siɛ 14 nan de ye diɛ togodalamusow ka jɛnaje kɛnɛ in be sigi sen kan san o san ɔkutɔburukalo tile 15.

Donba in sigikun tariku

Tariku be diɛ togodalamusow tɔgɔladonba in sigili la diɛ kɔnɔ min jɛfɔra an ye muso ni den ani denbaya sabatibolow jɛnini minisiri, madamu Mayiga Sina Danba fɛ a ka donba jɛnaje koronbokari jɛmukan kɔnɔ. A ko : « san 2009 ɔkutɔburukalo tile 15 latigera ka ke diɛ sɛnɛkelaw ka federasɔnba, (IFPA), musow ka laɲini de kan. O kɛra diɛ kunda lajɛba kɔnɔ, musow kun kan, min kɛra Beyizingi (Sinwa jamana kɔnɔ) san 1995 setanburukalo la. Donba in ganatigera ka ke diɛ togodalamusow danma donba ye san 2008 feburuyekalo la. O bɔ ke diɛ mu-

sow ka kunkofɔkɛnɛ, u ka yɛrɛkun-afonikɛnɛ, an'u ka kalankɛnɛ ye. Donba in be togodalamuso yeko de sankɔrɔta ! »

Ka da minisiri madamu Mayiga Sina Danba ka jɛnan donba jɛnaje koronbokari jɛmukan taabolo kan, an bɔ fɔ ko diɛnatiɛ balokow nɔ adamadenya sabati taabolo yɛrɛ kɔsɔn, bi bi in na, diɛ

togodalamusow yɔ faamu ko : « a waati sera sa bɛɛ ka ke sɛnɛfɛn kuraw lasabatibagaw ye ; ka se sɛnɛfɛnw bayɛlɛma taabolo kuraw kadara ma ; ani baganmara, fo ka se jiri mɔgɔnindilanw ma, ka da diɛ taabolo kuraw kan, olu minnu bɛ yeɛlɛma ninnu wajibiya. O de kɔsɔn, diɛ sɛnɛkelaw ka federasɔnba (FIPA), musolakaw yɔ jira ko jɛnan donba bilakadara bɛ ke nin jɛmukan in de kuntilenna ye : Diɛ togodalamusow bɛ don kokuraw kadara kɔnɔ (jɛtaabaaraw siratɛɛ la) ». Walasa ka donba in jɛnaje ke kɔ lawasa, Mali yɔ bila jɛmukan o de kadara kɔnɔ.

Kolokani lajɛba in kɛnɛsigi kɛra sababu ye minisiri madamu Mayiga Sina Danba nɔ nɔfɛjama bɛɛ ka se Nzirabilɛnkɔrɔ dugu kɔnɔ, ka taa musow ka nakɔforoba lajɛ yen. O kɛra daamukoba ye mɔgɔw bɛɛ bolo ! Jɛnan ɔkutɔburukalo tile 15 donba kɛra kɔ lawasa. A tiimera daamu kɔnɔ. Ala ka san 2010 diɛ togodalamusow ka donba kɛnɛ jira an sima baloko numan na.

Tumani Yalam Sidibe

Mali musow ma to kɔ dugu jɛtaabaaraw si kɛnɛ kan.

Ka bə Welesebugu

Ne Nzan Burama Samake nisəndiyalen de be bataki in seben kà ci Jekabaara kunnafoniseben nemaayaso la walasa ka n fetaw fə Mali bilama taabolo kan. Jekabaara bəko kosa kənə, aw kumana sariya kura kan Mali depitew ye u ka sənkan di min kənəkow waleyali kan an ka jamana kənə. Nka, ka da an ka peresidan Amadu Tūmani Ture ka la nini kan, sariya kura in kəseginna depitew ma u k'u hakili jagabə a kan kokura walasa a be taa Maliden fanba diya nesira fə. O kosən, kabi ntənendon, san 2009 okutəburukalo tile 5, depitew be hakilijagabə la a kan kokura. An hakili la, hali nà kun bəna da Malidenw kun kan kokura, o bə sərə depitew yà mөгə dusukasiyərə be bə a la i nà fə : bələnfedən ni furuso den ka jəsira ka ke kelen ye fa ke

tijen na ; Furusa dulonni furuke ni furumuso fila be ka benkoma na ; sira dili furumuso ma a taayərəko nà fekow waleyali la ka sərə o ma kà ce ka dipen kənə.

A kafisa an ka depitew kà dən ko Mali ye danbe jamana de ye ka kən hali a welewaatiw je ko Mali te benkungo jamana ye yərə be tunkarankew kelen be ka jəgən sərə be min kənə fasoden kelenya la. Ayi dere !

Nən ko Mali, an ko jamana kelen siya caman, minnu be je jəgən sərə fasodenya bərəbərə dawula kənə ka da benbaw ka fasojbəara tufaden dayərə kan Maliba in ka jamanaya kogo la. O bə to siyaw n'u caya, u kelen kelen be be waso n'u kà Malidenya tigitigi ye. Ko min dun ye duw ni dudenw taabolo sariya kura in ye, Mali depitew tun

y'u sənkan di min waleyali kan Mali kənə, an kà dən kə taabolo ni Mali kənə siya si kelen taabolo te jəgən ta tariku kənə. Mali kənə, i kera bamanan ye wo ; i kera kaadə ; mijankə, senufə walima bəbə ye wo ; i kera fula ; i kera korəbərə, burudame, jəgərame, dafin ye wo ; Mali kənə yan, siya nà caya be, a si kelenpe danbejogo ni sariya kura in te jəgən lakodən je si ma. Mali depitew fana kelen-kelen be be Mali siya də de kənə. O bə jira ko sigida minnu kənəmөгəw y'u ka danaya da u kan u ka na u jəyərə fa depitebulon kənə, u jatelen don ka kə sigidaw dənbağa jənjonw ye tarikuko la, adamadenyako la ani seko ni dənko ko la. A man kan u ka ke fili kəbaw ye ka tugu jəgən kə sariya in kun kan. Adamaden te jalaki kosebe a ka fili fələ keli la ka dā kan, o bə mine a bolo ma. Nka, ko nin kelen kun kan fili kəko fila, an k'a dən ko be fili kəbaga nangikun bə, barisa o bə sərə a temena yere. Jerejerebabə kalambulon kənə !

Awa, Mali depitew, aw kana sariya kura tako kura baaraw balakabalakako ke belen. A yā ko ke aw ka yeremөгəya hakilina be ni san ce. Nə kera, siga tā la, aw bəna sənkan kura min di, o be ke ko kan min be taa Maliden fanba jiminsira fə, ka masərə « dije ko si be sako » ma da abada !

**Nzan Burama Samake
ka bə Welesebugu,
Kati kəfo kənə**

Nin kera Afriki kənə

« Kunnafoni ye nin ye, min sərə Faransi arajoso « RFI » ka jumadon lase kənə, san 2009 okutəburukalo tile.2.

* 1 : Libi jamana ye Maliden mөгə 150 ni kə de wulu gen, k'u lakuru diyagoya pankurun kənə, ka na u bən Bamakə pankurun jiginkenəba kan, Senu. O kera ka sərə Mali jamana kunnafonidisira

si mā kofə, ka dā kan Mali jamana an ye nemaaw m'a k'u sunogəbaliyako ye ! Ni mөгə y'i sigi kà ko laje fan də fe, Libi jamana ka Maliden genba in, i be mənə. Libi ka nafamafenw de bən fe yan min hake ka ca, awa nən ye sigijəgənya taabolo yere laje Afriki kunda, an bə ye ko Libi jamana yān ka jamana nemaaw taayərə jamanaba

ye. Kà fə ko waati o waati o jamana de be Malidenw lagosi, k'u gen, o ko faamuya hakili te be la !

an kà dən ko Libi jamanakuntigi Muhamari Kadafi ka waati be kənəkanwulikajə kun ye Afriki jamanaw be ka kelenya wale ye, u be sementiyali jamanaba kelen kunda kənə i ko : « Etazini dameriki » (Ameriiken jamana, USA). Awa, bi bi in na, ale de ye Afriki, jamanaw ka kelenyatənba nema ye,

Jlɛ 4 tɔ

an kò ma ko : « Uniyon Afrikeni » (UA).

Cogo di, nin bɛɛ kɔ, Libi jamana te nɛsuma to Afriki jamanaden tunkarankew kan a bara ? Aa ! Jaa dun werɛ bɛ politiki la min tã jama dɔnta dun ye koyi !

* 2 : Kaasara jumen binna laginekaw kan nin ye ?

Nin bɛɛ ye kunnafoni sasalen ye ka bɔ « RFI » ka don kelen o lasew kɔnɔ.

Ntenendon, san 2009 ɔkutɔburukalo tile 28, sanfin duurula Konakirikaw kan dere min kuncɛra mɔgɔ 57 fo mɔgɔ 157 ka ninkɛnkaraba jugu kan, ani mɔgɔ 1 000 ni kɔ sebekɔrɔ joginni. Mun dun kera ? Min kera o file nin ye. Lagine fanga sinamatɔnw y'u ka jama wele Lagine ntolatankɛnɛba kan Konakiri lajeko la fanga tun ma min yamaruya di.

Nin don in, Konakiri jama de bɔra, denmisɛnw ni maakɔrɔbaw ; cɛw ni musow, ka taa fanga sinamatɔnw nɛmaaw ka kajɛba wele jaabi. O yɔrɔ kera « bocibugijurujela » ye. Lagine sɔrɔdasiw nana cun u kan, ka ntolatankɛnɛ dabaw bɛɛ minɛ. U ni marafajuguw cɔcɔlen marafakisɛw la, sɔrɔdasiw ka mɔgɔ gosi gɛnɛw. Maaw bɛ faga cogo min, u yerɛw jawulilen yerɛninibolibagatɔw bɛ yɛlɛn nɔgɔn kan ten ka nɔgɔn maasiba. Kunnafoniw ka fɔkan na, muso caman sebekɔrɔ lajabara sɔrɔdasiw fɛ kɛnɛ kan dogonyɔrɔ dakun na.

Nka ko min bɛ kɛ nin ko in bɛɛ jigilatigɛkoba ye, o de ye Lagine

Musa Dadisi Kamara .

peresidan Musa Dadisi Kamara yerɛ kelen ye kã fɔ ko ale ka se tun tɛ sɔrɔdasiw kan u ka kewale jugu in keli la. Aa ! Puwe !

Kasaaraw taabolow dantigesiraw ma ben kelen ma mɔgɔ faatulenw hakeko la. Fanga tigilamɔgɔ, kapitɛni Musa Dadisi Kamara nã ka kelɛcɛw, anã ka gɔferɛnama mɔgɔw ko ko ntenendon kasaara in kera sababu ye ka mɔgɔ 57 de bɔnɛ u ni na ka fara mɔgɔ sebekɔrɔ jogininen 200 ani kɔ kan.

Nka, fanga sinamatɔnw ni adamaden josira lakanatɔnw mɔgɔw ka fɔ la, kɛnɛkanmɔgɔ nin kɛnɛ karabalen hake bɛ mɔgɔ 300 kɔsagon... fo ka se 3 000 ma !

An k'a to an hakili la

Nin tɛ Lagine sɔrɔdasiw kɛko fɔlɔ ye ka saya jugu maasiba jigin laginekaw kan.

San 2007 ka sɔrɔ peresidan faatulen Lasana Kɔntɛ bɛ fanga la, walasa ka Lagine fasodenw ka wulikajɔ lagosi min tun bɛ sendikabolo kan, sɔrɔdasiw sebekɔrɔ jiginna u

kan ni marafa juguw ye. O don, u ye mɔgɔ kɛmɛ saba ni kɔ de ninkɛnkaraba. Nka, min fana ye ko gɛlɛn ye nin bɛɛ la, dijɛ jamanaaw bɛ dan tuma bɛɛ poroporolikanw ma ka nɛsin Lagine jamana nɛmaaw ma, ka sɔrɔ ta tɛ menɛn sanko sisi. Ka bɔ ! Nin ye ko gɛlɛnba ye dere. A dun kun bɛ ko kelen de kan. San 2010 zanwiyekeko la, peresidan kura sugandi kalafili ka kan ka waleya Laginekaw fɛ. Kapitɛni Musa Dadisi Kamara dun kelen bɛ ka bɛɛ to kunpan na a yerɛ lahalako sirategɛ la o kalafili kadara kɔnɔ. A bã kanbɔ wa, a tã kanbɔ de ? A kelen bɛ kɔ jininkali jaabi to kunpan na Laginekaw ni dijɛmaaw bolo.

Jumadon, san 2009 ɔkutɔburukalo tile 2, Lagine faamaw ye kasaara furew bila u somɔgɔw ka bolo kan u k'u janaja kɛ. A ko kera jamajɛ janajako ye Konakiri misiriba la. Yen fana balawu tun bɛna wuli kokura denmisɛn funteninɛnw ni sɔrɔdasiw cɛ, ka dã kan denmisɛnw tun bɛ gabakuruw kerun sɔrɔdasiw ma, k'u genkan fɔ nin cogo la :

- An tɛ Kapitɛni Musa Dadisi Kamara fɛ ; aw ka bɔ an ka janajakɛnɛ kan !

Sɔrɔdasiw fana tun bɛ ka denmisɛnw kunben ni mɔgɔ nindegunmugu gɛlɛn ye.

O yã sɔrɔ Peresidan Musa Dadisi bɛ Lagine ka yerɛmahɔrɔnya san 51 nan kunben seli nɛnajakɛnɛ kan !

Tumani Yalam Sidibe

A tɔ bɛ jlɛ 11 nan kan

Nin kera dijɛ fan dɔ fɛ

Dannikɛlaw ka kuma don. Dijɛ ye balawuso ye. Awa kasaara bɛ se ka na adamadenw ma ka bɔ fan bɛɛ fɛ. Arabadon, san 2009 setanburukalo tile 30, ka don alamisadon na, san 2009 ɔkutɔburukalo tile 2, Endonezi jamana ni Azi gun ja-

manaba werɛw ye kasaarabaw lakodɔn minnu kera sababu ye ka mɔgɔ ba yirika nin rɔtjɛ u kɔnɔ. O kasaaraw kera ji kasaaraw ye. O gɛleyaw ni dugukolo yerɛyerɛrɛ kera sababu ye ka dugu mume dɔw bɛɛ bonw dafiri. O sobin fanba fana kera mɔgɔ kɛmɛ yirikaw ni bagan

ba yirikaw de kan. Yɔrɔ dɔw yerɛ fana na, ji nsonw sebekɔrɔ warala ka mɔgɔ caman kasaara, fo kasaarako jugu. Jamana kɔnɔtasma don fan bɛɛ fɛ warako jugu fana kera, nɔ ye Erɔpu gun jamanaba dɔ ye. Gɛleyaw lakodɔnna hali Afriki gun yerɛ kɔnɔ ! Nin kasaara in fiɛ juguba dara Filipini jamana fana kan.

Tumani Yalam Sidibe

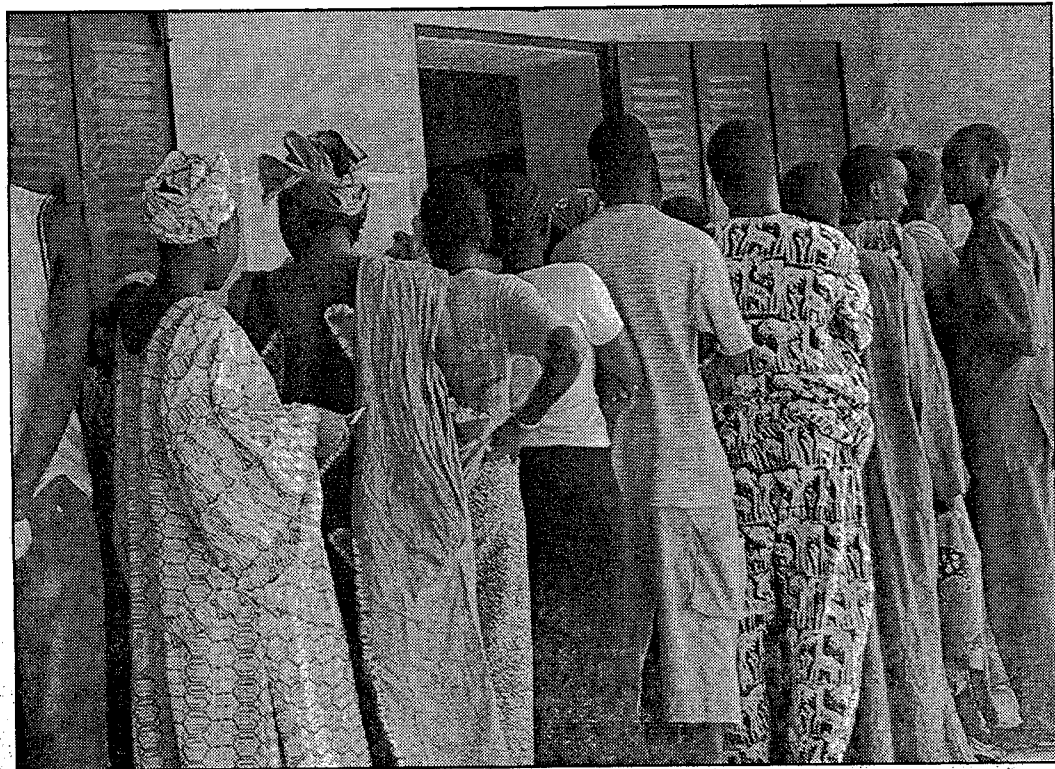

Malidenw bæe ka kan ka nin don

San 2009 awirilikalò tile 1 ka Stà kuncè a tile 14 don na, jamaana kònòdenw jatebòba baaraw kera. Minisiriw ka ladala jògonye min kera arabadon, san 2009 òkutòburukalò tile 7, o yò

fan dò di Mali ma.

*Nin ye jamanadenw hake jatebòbaara in keko naaninan de ye. **Kòlòsili** : Mali ye jamanaba ye sigidakeneko hake la, ka masòrò

Bi don in na, Maliden jama hake ye mɔgɔ 14 517 176 ye.

fasodenw hake jatebòba in jaabi de di malidenw ma. O lahalaw file nin ye :

*Malidenw hake : mɔgɔ 14 517 176

*Mali duw hake jatelen : du : 2 369 866

*Cew hake Mali kònò : mɔgɔ : 7 202 744

*Musow hake Mali kònò : mɔgɔ : 7 374 432

Nin jatehakew bā jira an na ko Mali kònò yan, musò ka ca ni ce ye. Musow be jatehake kemetilada 50,4 % de la, ka sòrò cew bā keme tilada 49,6 % a la.

Nin jamanadenw hake jatebòba in musaka benna sefawari miliyari 4 ni miliyòn 311 de ma.

Diye jetaa demè banumanketònw yò wari bolen

o ye bametere 1 204 000 de ye. O be baara de kofò dere, kuma te nān yā faamu ko Mali sigidakene fan caman fana ye sahilikungo ye (cencenfuga). A kafisa, fasodenw jatehake in kàn ka jamana nemaaw bila keta bereberew wulikajo jɛɲini na, walasa ka baara kun da jamana fan bæe kan min nā keyorò be ben jògòn ma, nā ni sigida o mɔgɔw fana ka dɔnkosiraw an'u ka sekosiraw be taa jògònfe.

An yen in kunnafoni jatehakew bò « L'Independant » kunnafoniseben boko 2306 de kònò. Tumani Yalam Sidibe

U ko...

Tile saba kuntaala de ye adamden bæe ka dipenatige taabolo ye. Tile fòlò : mɔgɔw bò ki ye ; tile filanan : u bi demè kò ke ; tile sabanan : i yere bò ki yere ye.

Kuyate Sori Kanja Lagine Konakiri jelikèba

Diye kònò, adamaden danyerela, sèbekela, kanyeraye bæe be dipenatige tiime sanu ni wari de kan. Ni adamaden min desera a yere kuntaala mineni na, o de sen be porokoto ka tã yere sòrò tasuma dugukolo kan !

Pusukini Irisila gafesèbenna kòròba dò.

Mɔgɔya kunnafokete te wolo ko were si la tigejògònna kò. An ni mɔgɔ min garisege be jògòn bolo, an nò ka jògòn mine balimaya la. An ni min garisege te jògòn na, an nò kan yere yorò majanya jògòn na, barisa, mɔgɔya tolilen kasa ka go ni wulusu kasa ye !

Jankine Sinayoko ka bò Sikaso

Anw depitew be sigi depitebulon kònò faso Mali ka nafa de kanma. Anw tena sariya si sònkān di min be sigiròdiya ferekete ye lema Mali kònò !

Jankunda Trawele Mali depitebulon peresidan

Ni tì diya, mɔgɔ min bā diya, o ka tilelafana kunben, i fana bi diya ! Hasidi de tã diya dere. Ale bā yere ka sòròfen kumaniya a yere ma, ka mɔgɔ were ka bololahere kumaniya a yere ma.

Mahamadou Seyiba Lamini Sisòkò Tarikubòla-Bamako

Səgəsəgəninje bə k'a kunbə kokura !

Bana man jugu bana ye, o kosən, bana bəe bə yeretangkun bə !

Səgəsəgəninje ye bana juguba ye Smin kasaara ka bon kosebe a banabagatə nə kerefeməgəw bəe ma. Bana juguba don min yelemə ka di, nə kunbən telinbali bə məgəw lasərə nəgənfə.

Nka, dəgətərəw ka fə la, ni səgəsəgəninjetə ye bana fura tali damine dərən, a ka bana yeleməni ka nəsin məgə wərə ma, o fanga bə dəgəya kosebe. Dənnikelaw ka fə la, səgəsəgəninje suguya ka ca, nka bəe bə suguya min dən a nəmə, o yə fogonfogonnata ye.

Bana in bə kunbə cogo di ?

Fogonfogonna səgəsəgəninje bə lakodən ni waati jan səgəsəgənin gələn ye, min bə sinsin a tigilaməgə

ka disikolodimi kan anə ka farifaga. Kunəgən kelen fə kunəgən filə səgəsəgənin gələn daminənən kə, banabaatə bə se ka joli təmininw ye a ka səgəsəgə kaari tuta la. Ni se ma kə dəgətərəw ma hali bi, banabagatə farikolo galabu bə dəgəya fə ka sà ka balakabin ma.

Yali bana in bə furake ka ban pewu wa ?

Səgəsəgəninje ye bana ye min bə furake ka ban pewu, kuma tə nə bə səmikawuli tigilaməgə la. Ni məgə o məgə ka səgəsəgənin gələn kuntaala təmena kunəgən kelen kan, a ka kan o tigi ka se kəneyaso la ka t'a yere lajə. O lajəli bə kə fu dəgətərəso bəe la. Nə ma kə

səgəsəgəninje ye o pereperelatige bə d'i ma. Nə dun kərə səgəsəgəninje ye dun, dəgətərəw bi bila furakeli bolo kan fə ka taa bana furake ka ban pewu. An kə dən ko səgəsəgəninje bə furake gansan ani kə banabagatə ladən gansan Mali dəgətərəso bəe kənə.

Səgəsəgəninjetə ka kan n'a soməgəw ka ladonni bərebərə

Səgəsəgəninjetə ni kerefəden man kan nə si ma, ka dā kan, hali ni bana yelemə telin don, dəgətərəw ka fə la, ni banabagatə yə yere furakeli damine dərən, a tə bana yelemə məgə wərə fə belən. Banabagatə min dun bə bolo numan kan a soməgəw bolo, ani min lafililen don a soməgəw fə, olu ka bana barika taabolo tə kelen ye. A də bə bana yere de keleli sira kan, ka sərə məgəntanya jigilatige geleya bə də in ka banafurake taabolo kuntaalajanya.

An kana a to bana k'an sosəgə !

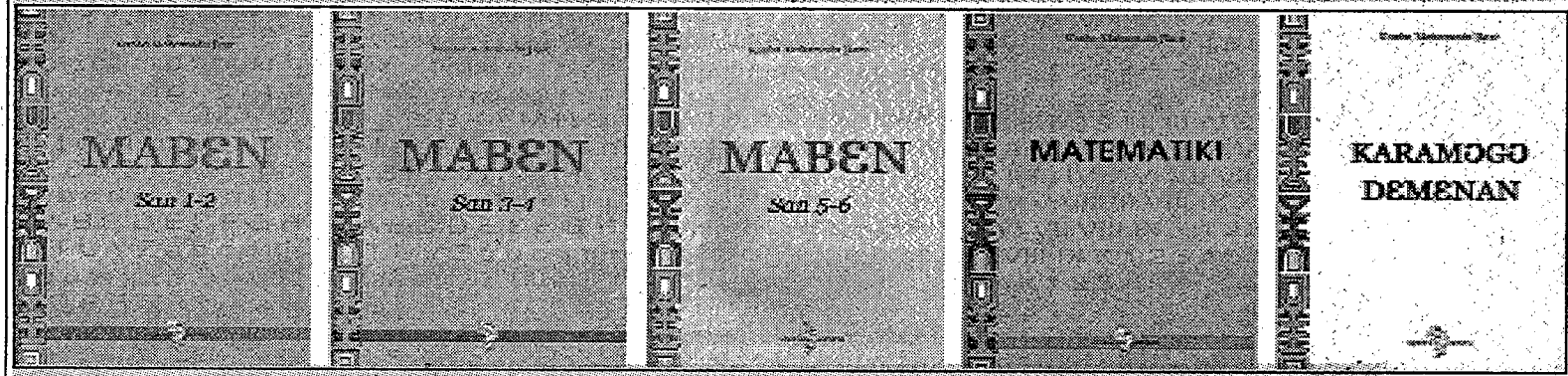
A man kan nə si ma an kə to bana ka don an soməgə la, kə sosəgə, kə fogonfogon tiyə ka sərə kən kun da nə ye kəneya tigilaməgəw kan. Olu ka baara bə geleya ka sərə an soməgə ka banafurake waati kuntaala bə janya fu. Səgəsəgəninje ni bana təw bəe, furakeli wulijoonabaga de ninyərə ka bon kəneya garisəgeko la !

Tumani Yalam Sidibe

Kalan sinsingafew bə fasokanw na Jamana baarada la

Kalan sabatifen ye kalanden jolenw ka gafew ye, kalansow kəfə. Ni waati bə kalanniye ni jatekalan na, kalan sərəlen daamu dābaa badaa sərəfə ye adamadenya taabolo gafew ye. O caman bə Jamana baarada gəfəfeereyərə la. «Oroman», nakəbaara nədəngəfə, kərəlenkəw jini ka dən gafew. O dəw file ninnu ye : Karaməgə demenan, Maben 1, 2, ...

N'aw mako b'u la, aw b'aw sen fa ka jamana baarada segere ani jamana ka sebenfeereyərə təw Bamako ani Mali mara werew kənə.

Jisongó sarabaliya kera sababu ye Mòti malosene baarada ka maloforo tari 600 miné a senebaa kərɔw la k'a di maa werew ma

Jisongó sara baliya kera sababu Jye, san 2008/2009 baarasan na, Mòti malosene baarada « ORM » ka maloforo tari 600 nɔgɔnna miné kà tila tila maa werew ce.

Jisongó ye wari ye maloforotigi ka kan ka min sara walasa ka maloseneɔrɔw laben. Maloseneɔrɔw minnu jiko sirilen don baji walangantali la, olu ka jisongó ye sefawari dɔrɔme ba 2 720 ye tari la, wà be sara ni sene banna. Umari Berite min ye Mòti malosenebaarada nɛmaa ye, ale ka fɔ la, san 2008/2009 baarasan, jisongó tun be ben sefawari dɔrɔme miliyɔn 246 ma, min keme-keme sara la 91 (91 %) sarala. O kera fɛn ye an be sanji 10 bɔ min nɔgɔn ma ke.

An bolo, nin hake min saralen file, yeréfɔ tɛ, an wasara. Sabu fɛn don, an be san 10 bɔ a nɔgɔnna ma ke.

Jisongó sarali bolodara ka a dan ke marisikalo tile 31 ye, san 2008 ni 2009 baarasan laadilikanw n'u ta bɛɛ, walasa ka Mòti malosenebaarada senekelaw hakili lajigin minnu ma u ka jisongó sara, u ka se ka u ka wari, sara.

Nka o bɛɛ nà ta, dɔw ye tulogeleya ke. O siratege la, Mòti malosenebaarada ma sira fila bɔ. A ye nangelibere ta ka jurutigiw segere. O nangenɛni kera jurusarabaliw ka foro mineni ye u la. Berite ka fɔ la, kene hake minelen be se taari 600 ma ka u di maa werew ma minnu be se kà

labaara.

Fɛn min ye dugumɔgɔw ka falakɔnɔ maloforow ni jisongóko tɔ la, nka baara damine nafolo be u bolo min be labaara jekulu dɔ fɛ. O cogo la, o nafolo be ci ka bila forotigiw kan ka keɔɔ n'u ka kene hake seta bonya ye. O nafolow be don ji donyɔrɔw n'a bɔyɔrɔw labenniw dafɛ. Nka hali o la, geleya be malosene baarada kan o nafolo faranɔgɔnkanni na.

An ye nin kunnafoni sɔrɔ « Les Echos » kunnafoniseben kɔnɔ, a ka dɔgɔkun ni dɔgɔkun bɔta bɔko 1084 nan, san 2009 kalo 9 nan tile 25, Mohamédi Dawo ka sebenni don

A bayelemabaga bamanankan na : Yusufu Famori Fane

Ni mɔgɔ min y'a yere di dugukolo ma, Ala b'i sɔn

O hukumu kɔnɔ, an ka taama dɔ senfɛ Masantola Kolokani mara la, an sera senekela waraba fila ma Masantola dugu kɔnɔ, u ye minnu fɔ a ye olu lamɛn :

An ye maa fɔlɔ min pininka, o kera Seku Jara ye, ale ye daba nana ye, wa nɔmansa don fana. O tuma, an ka ale lamɛn :

Seku Jara ye Mansantolaka ye, o temenen kɔ, yen alimami don fana,

Seku Jara ye sene damine ni dabaninkurunnin ye. A yere ka fɔ la, ale ni a musow ye sene damine n'u bolo ye, misidaba tun tɛ u bolo, u tun b'u ka baaraw bɛɛ ke ni dabaninkurunnin ye, ka u maa saba ka sanyelema balo sɔrɔ.

Waati dɔw la, a tun be maa werew ta ka fara u kan ka olu sara ke nɔkise ye. A ka fɔ la, o waati la, n'i tun ye mɔgɔ ta tile kelenbaara kanma sene sira fɛ, i tun be nɔkise kilo 10 d'a ma, n ka ale tun be kilo 11 d'a ka baarakelaw ma, minnu tun be taa tilew ka sene ke a ka foro la.

O waati la, ale tun be bɛ se ka nɔkise kilo 150 di maaw ma tile kɔnɔ, senekesara ye. An tora o cogo la, sɔrɔ nana caya dɔnnin fɔ an ye so kelen ni daba kelen san ka baara ke nɔ ye.

An be don min na i nà fɔ bi, misidaba 3 ni misi 7 ani wotoro 2 ka fara cikela 12 kan minnu be biri a ka foro la don o don, musow ka baara ye tobili ye ka taa di senekelaw ma foro la, nɔntɛ u tɛ senekɛ. An be don min na nà fɔ bi, san o san Seku Jara be taari 27 sene :

- keninge tari 5
- saɔnɔ tari 5
- tiga tari 15
- sɔ tari 2

Sɔrɔko nasira la, Seku Jara ka san sɔrɔ tɛ jigɛn tɔni 120 dugumacogoyasi la.

Bagan misenko ta fan fɛ, Jarake ka ba be se 60 ma, fali ye 5 ye, o temenen kɔ, a be maa 50 nɔgɔn balo.

Seku Jara ka kuma laban.

Jarake ko a be wele bila jamanadenw bɛɛ ma, minnu ka baara nɛsinnen be sene ma, bɛɛ k'i cesiri sabu n'i ye i ni di dugukolo ma, Ala b'i sɔn, o tuma, an kan cesiri sene fɛ. An fɛ farafinna, an ye sene ke faantanfen ye. Nɔntɛ, farajela, faaman dama de be sene ke yen, sabu a dugukolo yere sɔrɔli ye a dama geleya ye. An dun fɛ yan, dugukolo be fan bɛɛ fɛ, an b'a baara cogo min ka di an ye. O la, an kan cesiri sene kama.

O temenen kɔ, Jarake ko a be wele bila Mali goferenama ma, nà m'a kɔ-file Kolokani mara senekelaw la, anw t'a ka demɛ foyi sɔrɔ.

An ni Seku Jara ka kuma bannen, an gerela an balimake Mamadu Kulubali la, an ka ale lamɛn :

Mamadu Kulubali ye senekela denmisen ye ka bɔ Mansatola. Mamadu Kulubali si be sanji 41 na bi, sabu a bangerɔ san 1968. A ye lakɔli kɛ fɔ ka se sanji 9 ma. San 1985 defu senfɛ, Mamadu Kulubali ma se sɔrɔ, a ye kalan bila kà nɛsin sene ma. An be don min na i nà fɔ bi, Mamadu be wele ko senekela waraba.

Mamadu Kulubali ka fɔ la, nà fɔra ko senemansa, maaw ka jate la, daba senefɛn bɛɛ be sɔrɔ min bolo, o tigi ye senemansa ye. Nka anw fɛ yan, a tɔ cogo la. Yan senemansaya ye tɔgɔ ye, nɔntɛ kà fɔ ko fɛn bɛɛ be sɔrɔ sene la yan, o ko tɛ.

Min b'a to maaw b'a fɔ ko ne ye senemansa ye, o be sɔrɔ baara ke cogo de fɛ. Sabu, fɔlɔ sene tun be ke cogo min na, sisan ne sinsinnen tɛ o kan, sabu ne ye yelemɛ don n ka baara taabolo la dɔnnin, o de kosɔn maaw be ne wele ko senemansa. Nɔntɛ hali kà fɔ ko ne be kenɛba sene, o tɛ, nka n be sɔrɔba kɛ, o de kosɔn u

A tɔ be nɛ 9nan kan

je 8 fan to

be ne wele ko senemasa. An be don min na i na fo bi, ce 4 be baara ke Mamadu Kulubali ka foro la, a dogoke ce 2 ni a denke ce 2 minnu be misiw nunjuru mine. Cikeminenko ta fan fe, misi 4 ni daba 2 ani dan-nikemansin 1, wotoro 1 ani fali 1 be Mamadu Kulubali bolo. Bagan misenko ta fan fe, no ye baw ni sagaw ye, olu be 60 bo.

Mamadu Kulubali ka kene seneta hake file nin ye :

- keninge tari 4
- kaba tari 1
- tiga tari 3

- benen tari 1
- jabi tari 3
- so tari 1

Nin taari hake minnu kofolen file nin ye, Mamadu ka fo la, ni sanji nana ka foori, a be se ka toni 2 soro kaba la taari 1 na, ka toni 4 soro keninge la taari la, ka toni 3 soro sajo la taari la, ka toni 2 soro tiga la taari la, ka toni tilance soro so la, ka kilo 400 walima 500 soro benen la taari la. Mamadu Kulubali ka kuma laban ani wele kan :

A ka fo la, maa o maa ka baara pesinnen be sene ma, walasa i ka se ka fen soro a la, fo i ka feerew fara i

bolo kan. O feerew ye jumenw ye ?

I timinandiya nogo ko la, tubabunogo walima farafinnogo, ka fara binfagalanw kan. O temenen ko, an ka ji ni fiye jateminabaaw ka kunnafoniw lamen, no ye « Meteo » ye. O temenen ko, n ba jini senekelaw fe, u ka wuli joona ka danni damine, sabu wuli waati de be senekelaw teme jagon na. Ka da kan, maaw tow be korosiyennina waati min na, o mana ke e wuli tuma ye danni la, i tena kun tow la, wa i ka soro t'u ta bo abada !

Misaali la, san 2009 utikalo tile 11 ya soro Mamadu Kulubali tilala sene-kunfolo la.

Yusufu Fatori Fane

Seneko lahala Kololani mara la

Mali goferenama pinenen be Masantola mara senekelaw ko. Masantola ye kafotigidugu koro ye min be Kolokani mara fe. A ni yen ce ye kilometere 35 ye koronyanfan fe ka digi bayanfan kan.

San 2009 utikalo tile 10 ka taa bila tile 14 na ; Jekabaara sebennikela do ye taama ke Masantola komini konon, o senfe, an ni senekelaw ka nmaa fila mansalala, u ye minnu fo a yolu lamen :

Masantola komini dugu 42 senekelaw ka jekuluba no ye « Iniyon kominali » ye, o nmaaaba Jekoro Jara ka fo la, olu ka jekulu no ye « Iniyon Kominali » ye, a sigira senkan korisene kadara konon, nka o ma se ka pesoro sabu anw ka yoro ni Saheli ka surun kosebe, sanji nata kadogo korisene ma Kolokani mara fan daw fe. Kerankerennena la, ka damine Kati fo ka se Coribugu, kori be se ka sene o yoro dugukolo kan.

Nka, ni temena Coribugu la, kori te se ka sene yoro were si la. O siratege la, anw ka jekulu no ye Masantola komini korisene law ka jekuluba « Iniyon Kominali » ye, a ma se ka baara fosi ke ka nafa soro o la koriko ta fan fe.

Tiye don, korisene te se ka ke anw ka yoro la ka sababu ke ji nata dogoyali ye an ka yoro la min ban yamaruya ka kori sene. Tiye don kori te se ka sene, n ka senefen werew koni be se ka sene, i na fo kaba, sajo ani keninge.

Jekoro Jara ka fo la, senekelaw

togola minisiriso bolofara min be Kulukoro yan, an ni olu ye laje caman ke, olu senfe an da sera kuma caman ma demeniko ta fan fe. Sabu ka kene ni sene taabolo kura in ye no ye bagajiko ni nogo ko ye soro yiriwali ta fan fe. Nka o kera i na fo an ye gabakurun fili tile ma. Hali bi, anw be makononi na. Ni ye anw Kolokani mara senekelaw jininka, nan ma siran fewu, an ba fo ko an te Malidenw ye, walima goferenama pinenen be anw ko. Nonte, ni maa min ye Arajolakumaw lamen, a be fo ko nin jamana ye nin nafolo hake di Mali ma walasa ka faantanya keke, ani ka senekelaw deme. Nka anw Kolokani mara senekelaw sen te foyi la, wa an te foyi soro ka bo goferenama bolo.

Ni ya ye ko yan mara senekelaw ka soro be dan sira la, an ka kan ka deme min soro ka bo goferenama bolo i na fo nogo na jagonnaw. Hali fen min ye kabako hakilina ni maloko hakilina talen ye Mali minisiri nmaa Modibo Sidibe fe, goferenama tun ye layidu ta nogo ko la, halisa anw ma fen soro.

Tiye don an ka dugukolow segenen don, nka ni goferenama tun sera kan dene ni nogo ye, o tun ma diya an ye kosebe. Nka na fora ko hali nogo te soro anw fe, o ye fen ye min be anw kononafili haali. Min ye ne yere kononafili, o ye nin de ye : An ye lajeba ke, Masantola komini senekelaw ka jekulu ka fara an ka mara senekelaw kan ani goferenama ka cakada minnu be an fe yan nolu ka baara pesinnen be an bi-

lasirali ma sene yiriwali ta fan fe Laje in senfe, a fora ko an ka labenw sabati, ko kabasene ni malosene bena ke anw fe yan, an ye yoro laben ka bila, kan ka senekelaw kunnafoni. Waati do nana se, an ye kibaruya soro ko goferenama ko an ka mara sen ta la. Tiye la, o kera wale ye min ye anw kononafili kosebe, sabu senekelaw be yen anw ni o daw te se ka jagon ye ka sababu ke maloya ye, ka da kan, minnu fora an jena ko an ka o fo u ye, olu si ma ke. Koperatifu daw yere ye wariw fara jagon kan malosiko in na, nka a ma se ka je. A ma je san 2007/2008 baarasan ni 2008 ani 2009 baarasan si la. Hali 2009 ni 2010 baarasan damine in na u ya jira ko an ka mangasan laben feburuyekalo la k'u be na ni nogo ni siw ye ka bila an koron yan sanni samije ka don, ka kosa-in-na, a fora an ye ko anw sen to la. O hukumu konon, n ya fi ye koperatifu daw be yen a maloya be ne la ka se yen ko n be taa kuma fo u ye, jekuluko kunkan. Nonte, « Iniyon » ka kan ka wari min sara « Iniyon sekiteri » ye, an ye o sara.

Nka o sarala koriko, hukumu konon. Nka senekela te baara kelen ke a be baara bee ke. A be kaba ni malo ani sajo ni keninge sene. Ni korisene ma je, an be se ka deme a tow la.

Nka an ye lajew ke, ka baaraw boloda, nka kosafe a be fo ko anw sen ta la. Maa be se ka min fo ko goferenama ye anw Kolokani mara senekelaw deme ni fen min ye donin, o kera sene ye. Sabu an be don min na i na fo bi, o ye fanga

A to be je 10nan kan

Jɛ 9 tɔ

sɔrɔ an fɛ yan. Bi-bi in na, senekela caman be yan olu be fɛn sɔrɔ o la kosebe, ka fara dunkafa kan. Nka fɛn min be ka ne yere kɔnɔnafilɛ, ni anw ye a sɔsi bɔ an ka senelen na, n'i yo dan, o te falen ka jɛ. O tuma an b'a jini goferenama fɛ a kɔn demɛ rɔ sɔsi ye, hali n'u kɔ juru don an na nɔgɔya la, o tun be diya an ye. Nɔntɛ anw be si bila cogo min na, o man jɛ. Sabu senekela ka sumansi-mara tɛ ko nɔgɔn ye.

Sɔsɛnɛ tɛmɛnɛn kɔ, Jɛkɔrɔ Jara ka fɔ la, OHVN nana ni benesɛnɛ ye Mansatola komini kɔnɔ. Nka kera tɔ kɔ je ye dɛ! Ka dɔ kan, n'u ye benesi di senekelaw ma, ka kɛnɛ sɛnɛtaw hakew fɔ. Nka ni sanfeere tuma sera, hake min mana sɔrɔ, u tɛ se ka o bɛɛ san.

O tɛmɛnɛn kɔ, n'u ye layidu minnu ta, olu camant tɛ bɔ a sira fɛ. Nɔntɛ a daminena san min na nɔ ye 2007/2008 baarasan ye, a fisayara maa dɔw ma kosebe.

Nka 2008/2009 baarasan na, maa be se kɔ fɔ ko u dɛsɛra sannifeere la. O hukumu kɔnɔ, senekela dɔw kɔrɔtɔlɛn taara u ka benɛw feere Bananba mara la, sabu foyi tɛ wari jɔyɔrɔ fa ni wari yere tɛ.

Jɛkɔrɔ Jara ka kuma laban :

N be wele bila Mali goferenama ma, ko : N'u m'u hakili to anw Kolokani mara senekelaw la, tɛnɛ yere la i b'a fɔ

ko anw tɛ Malidenw ye. Sabu, demɛ be se Mali senekelaw bɛɛ ma, fɔ anw. Juru tɛ don aw na, demɛ suguya wɛrɛ foyi tɛ se anw ma, o tuma anw be bɔ nɔgɔla. Cogo di ? Malo ni kɔrɛri be sɛnɛ yɔrɔ minnu na, n'i yɔ senekelaw ye, i b'a fɔ ko an tɛ jamana kelen maaw ye, u be demɛ suguya bɛɛ sɔrɔ ka bɔ goferenama yɔrɔ. Nɔgɔw ni bagaji juru be don u la, ka fara senekeminɛn kan. O siratigɛ la, olu be lakodɔn. Anw minnu tɛ demɛ sɔrɔ, anw na lakodɔn cogo di, walima ka bɔ nɔgɔ la ? Bɛɛ b'a dɔn ko se foyi tɛ senekela ye ka nɔgɔ ni bagaji san wari je la. Ni senekela yere ma demɛ, a tɛ bɔ nɔgɔ la abada. O tɛmɛnɛn kɔ, Jɛkɔrɔ y'a jira ko goferenama ka lasigiden minnu ka baara ye senekelaw kalanni n'u bilasiralɛ ye, kɔ hake ka dɔgɔ olu ka mara kɔnɔ. A ko kɛrɛnkɛrɛnɛnya la, ni i ye Masantola komini dugu 42 lajɛ, lasigiden ye maa fila dama ye, wa hali baarakeminɛn fana tɛ u bolo, (Mɔbili walima moto). Fɛrɛ foyi tɛ u bolo ka taama samijɛ waati ka taa senekelaw ko forow lajɛ. N'i mago be u la, walasa ka u sɔrɔ, o ye wulikajɔ caman ye. O tuma, an b'a jini goferenama fɛ a ka dɔ fara a ka lasigidenw hake kan Kolokani mara la, sabu u ka dɔgɔ.

An ni Mansantola komini senekelaw ka jekuluba jɛmaa Jɛkɔrɔ Jara ka kuma nɔgɔnya bannen, an gerela u ka

koperatifu jɛmaa Bajugu fana la, an ka ale fana lamɛn. Bajugu seginna Jɛkɔrɔ Jara ka kuma dɔw kan. Nka yɔ jira ko u ka koperatifu sigira senkan san 2006/2007 o ni jinan cɛ ye sanji 3 nɔgɔn ye. Tɛnɛ don, an ka koperatifu ye sanji kelen kɛ ka nɔgɔ ta kɔ juru don senekelaw la. Nka kabini o bɔra a la, an ma baara foyi kɛ tugun. Tɛnɛ la, ni i ye Arajow lamɛn, demɛ minnu be bɔ kɔkan kɔ na di Mali goferenama ma ka jɛsin senekelaw demɛni ma, anw Kolokani mara senekelaw sɛn tɔ foyi la. Senekelaw tɔgɔla minisiriso bolofara min be Kulikoro mara la, olu ka lasigiden minnu be anw fɛ yan, an ni olu ye baara caman boloda, olu si ma bɔ u sira fɛ. An ye mɔgɔ wuli ka se fɔ jamana jɛmaa yere fɛ ka jɛsin demɛko ma. Hali bi, foyi ma jɛnabɔ. An be don min na i nɔ fɔ bi, an Kolokani mara senekelaw be mago be demɛ min na bi, o ye nɔgɔ ye.

Hali nɔ ma dɔn ma gansan, u ka a juru don an na. Nɔ fɔra ko goferenama ka demɛ fansi tɛ se anw ma, o be fɛn fila jira anw na :

- hadamadenya nasira la, jigi foyi tɛ anw na jɛmaa ya kunda.

- N'i ye anw yerɛw jɛninka, an b'a fɔ ko an tɛ jate Malidenw ye. Nɔntɛ ni anw ye Malidenw ye, goferenama tɛ anw fili kɔfɛ.

Yusufu Famori Fane

Sumansi juman ni sɛnɛ nafafɛnw sɔrɔli be senekela ka sɔrɔ taa jɛ Agara « AGRA » ka lajɛba fɔlɔ kɛra Mali kɔnɔ

Agara ye jekulu ye min ka baara jɛsinɛnɛn be si juman ko sabatili ma farafinna.

O hukuma kɔnɔ, a ka lajɛba fɔlɔ kɛra an fɛ Bamakɔ Mali kɔnɔ, a ka lajɛba fɔlɔ kɛra, siko jɛjɛninbaa maa 400 tun be kɛnɛ kan ka fara siko fɛrɛ dɔnbaaw ni siko kɛnyerɛye cakɛda ani sɛnɛ nafafɛnw tilatilabagaw ni senekelaw ani polotigimaaw ka bɔ farafinjamana 13 la.

Ntɛnɛndon, san 2009 ɔkutɔburukalo tile 5, lajɛ in dayɛlɛla ni kunafoni di lajɛ ye. Senekelaw tɔgɔla minisiri ka cidɛn ye kuma ta ka jama bisimila.

A ko Mali jɛnatɔmɔni ka kɛ nin lajɛ keyɔrɔ ye, k'ɔ kɛra ale

nisɛndiyakoba ye. A ko an be foli kɛ ka jɛsin Agara « AGRA » ma a sendonni na nin waleya in na walasa ka dunkafa sabati ani ka faantanyan kɛlɛ farafinna, ani ka fara u ka timinandiya baara kan min kɛra sababu ye n'u sera ka si juman suguya 400 lakolokolo san 10 kuntaala kɔnɔ. A ko nin be kɛ sababu ye kɛmɛ-kɛmɛ sara la, ka 50 (50 %) fara farafinjamana 20 ka si juman lakolokololi kɛnɛ hake kan. Nin lajɛ in na kɛ sabu ye ka Agara (AGRA) ka cɛsiri don dala, ka masɔrɔ a na kɛ sababu ye ka sumansi juman ko taabolo yiriwa farafinna. Agara (AGRA) jɛmaa dɔgɔtɔrɔ Namanga Ngogi ka fɔ la, san 2 baara be kɔ kekun jɛ siko ta

fan fɛ. Dɔgɔtɔrɔ Ngogi da sera a ma fana ko nɔn ye si juman sɔrɔ ka fara tubabu nɔgɔ kan, nɔn yɔ labaara a cogo la, o be kɛ sababu ka an ka kɛnɛ sɛnɛta dɔgɔya. A ko farafinna, sumansi juman sɔrɔbaliya ni dugukolo nɔgɔntanyan kɛra sababu ye ka senekela caman nɔ ka denbaya faantanyan. O tɛmɛnɛn kɔ, nafoloko gɛlɛya b'u la, u lakanalɛn tɛ wa u demɛnɛn tɛ goferenama fɛ.

Setigijamana senekelaw be fɛn minnu sɔrɔ, farafinjamana senekelaw tɔ si sɔrɔ. Agara (AGRA) ka fɛrɛ ye ka an ka togodalafaantanyan bayɛlɛma bi, kɔ kɛ sɔrɔ cayali ni kuntaala jan ye senekelaw ta fan fɛ. Agara (AGRA) hami ye ka kow basigi ka sɔrɔ yiriwali fɛrɛw jɛnsɛn tɛliya la seneko ta fan fɛ, ka ben lamini cogoya ma.

Yusufu F. Fane

Kosafe kunnafoni Lagine fitine kan

Lagine kɔnɔ fitine wulilen in Ltasuma ma to nagali sira kan dere. CEDEAO jamanakuntigiw bennɔ kan ka Burukina Faso peresidan lawuli u bɛɛ tɔgɔ la, nɔ ye Bilezi Kɔnpawore ye, ka se Lagine jamanakuntigi nɔ tɔnɔnɔmaaw, anɔ fasoden tɔ bɛɛ ma, ka taa ben kuma fɔ u ni nɔgɔn ɛɛ. Peresidan Bilezi Kɔnpawore siɲɛ fɔlɔ tɛ nin ye ka ye ben laɲinikenew kan Afriki kɔnɔ.

San 2006, ale de sugandira « Unijɔn Afrikeni » jamana nɛmaaw fɛ ka taa ben kuma fɔ Kɔdɔwari jamana nɛmaaw nɔ maa murutilenw ɛɛ, minnu tun ye kelemineɲw ta k'u kɔgɔ da jamana fanga bereberew kɔgɔ la. Bi, bɛɛ ko Alihamudulilahi Kɔdɔwari kɔnɔ, ka dɔ kan, Ala ni Bilezi Kɔnpawore ka wulikajɔ kosɔn, ben sabatilen don

Kɔdɔwari peresidan Loran Gubagubo nɔ ka fanga sennafiribagaw ɛɛ. Mɔgɔ murutilenw yere ka nɛmaaba Giyɔmu Soro yere de ye Loran Gubagubo ka minisiri nɛmaa ye bi. Awa, jamanakuntigi sugandi kalafili taako fɔlɔ bolodalen don Kɔdɔwari nin nowanburukalo in yere de la. An ka dugawu ke peresidan Bilezi Kɔnpawore ka wulikajɔ ka se ka Laginedenw ni nɔgɔn ɛɛ fitine in fana dan sira la !

Tumani Yalam Sidibe

Mankan bɛ Senegali Kazamansi bolo kan

San 2009 okutɔburukalo tile 2, jumadon, Senegali Kazamansi mara mɔgɔ murutilenw ye jan da sɔrɔdasi kamijɔn dɔ nɛ min senfe, mɔgɔ 6 nin kene karabara, ani ka mɔgɔ 3 sebekɔrɔ jogin. Kazamansi fitine in be sen na kabi san 1982.

Keleminenta kun ye Kazamansi

ka yeremahɔrɔnya ko de ye. Kazamansi ye Senegali sigidaba ye min bɛ Senegali ni Lagine Bisawo dambɔ. San 2004 la, nɔgɔnfanmu keleben-benkansɛben bolonɔbila kɛra Senegali fanga nɛmaaw ni Kazamansi mɔgɔ murutilenw ɛɛ. O yɔ sɔrɔ Labe Jamakuni Sengɔri bɛ

Kazamansi maa murutilenw ka kɔnɛmaaya la. Nka, o benkansɛben ka laɲiniw ma se ka waleya abada. Labe Jamakuni Sengɔri yere faatura. Jaa, diɲɛ jamanaw bɛɛ n'u ka muruti wuliyɔrɔ lakuruta don dere ! Ala kan jɔyɔrɔ ben tintin ma !

Tumani Yalam Sidibe

Mali seko n'a dɔnko taabolo sidɔnfenba saba farala

« Unesco » ka diɲɛ dɔnni silatunubaliw kan

Diɲɛ jamanaw ka dɔnniw nɛninitɔnba, nɔ ye « Unesco » ye, nɔle ye diɲɛ jamanaw kafɔtɔnba « ONU » bolofaratɔn dɔ ye min fagaba bɛ Pari, Faransi jamana kɔnɔ, o ye diɲɛ dɔnkoba nɔ sekoba 77 were tɔgɔ seben kosa in na ka fara diɲɛ dɔnko silatunubaliw kan.

O fen barikamaw nɛnatɔmɔna ka bɔ jamana 27 de kɔnɔ. O wale kɛra « Unesco » ka ladala nɔgɔnye senfe, min kɛra Abudabi dugu kɔnɔ, nɔ ye Emira Arabu jamana fagaba ye. Mali sekoba fila sɔrɔla o nɛnatɔmɔ kadara kɔnɔ, minnu ye « Kurukanfunga sigikansɛben » ani « Sankemɔn » nɛnaje lahala ye.

Kamabulon ni Kurukanfuga bɛ Kangaba dugu kɔnɔ, nka Sankemɔn bɛ kɔ Sange de mɔnni kofɔ, min bɛ San dugu kɔnɔ.

Kamabulonko bɛ sen na kabi Mande jujɔn. A cituba nɔ munnɔ bɛ rɔkuruya san wolonwula wo san wolonwula. O senfe Kela jeliw bɛ su kelen mumɛ ke manden siya bɛɛ buruju nɛfɔli la jama ye, ani manden sigikanw an bara danbesira bɛɛ bɛ teme min fɛ. Kamabulon cibugu rɔkuruyali ye manden kɔnɔ nɛnajeɔnbaw ye mɔgɔ tɛ min nɔgɔn ye fɔ a nɔgɔnna were kenesigi ka se !

Sankemɔn kɔni ye tile saba o tile saba ye san o san, ka ta jumasu ka duguje sibiri la. Dunanw bɛ labila ntenendon sogomadafe.

Dɔnnikelaw ka fɔ la, Kamabulon jɔra Kangaba san 1653 de. Manden kɔkɔrɔ taabolofenw marayɔrɔ don.

Maliden bɛɛ ka kan ka nisɔndiya kosebe ni nin wale in ye barisa a bɛ

ke sababu ye ka Mali fana yanga diɲɛ seko nɔ dɔnko sabati jamanabaw fɛ kabi lawale la.

Tumani Yalam Sidibe

Kɔlɔsili

An ye kunnafoni in nunju-ru bɔ « Les Echos » kunnafonisɛben bɔko 3359 de kɔnɔ, Alfali ka lase kɔnɔ.

Fen min ye « Sankemɔn » taabolo ye, hali n'o ma ke « UNESCO » ka fen silatunubaliw dɔ ye fɔlɔ, a kɔni bila diɲɛ fenba lakanataw kadara kɔnɔ.

Geleya be lakolikaramogow ni kiiritigelaw ce Segu

Segu lakolikaramogow bee ye baarabila sabati tile saba kuntaala kono, lere 72, lakoliko jenababaarada (Akademi) garadije mineni juguya la kiiritigelaw fe ka bila kaso la.

O ko kera cogo di ?

Lakolikaramogo kalanden do ka moto sojeni kanma, kiiritigelaw ye sufe garadije do mine, o min tun be munumunu na yen. Garadije in ya jira, ka seereyawalew fana sementiya, ko ale ma moto in soje. Nko na taa bee, kiiritigelaw ya mine,

ka bila Segu kasobonba la. Lakolikaramogow wulila o de la ka se kiiritigelaw ma, ka jini u fe u ka garadije in bila, ka da kan a no te moto soje in na. Ayere tun te baara la moto soje waati. Lakolikaramogow be kiiritigelaw jalaki fana k'u ye wale in ke de, ka da balimaya kan min bu ni moto sojenen tigi ce. Lakolikaramogow ka jogonye senfe u ye min sigi sen kan san 2009 akutoburukalo tile 5 Banjugu Buware togola lakoliso la, u ye bataki do ci Segu marakuntigi ma, u ya jini min fe o bataki kono ka ka

taa kiiritigelaw kumajogonya walasa u be lakoliko jenababaarada garadije bila ka ba kaso la. O waati kelen kono u ye tile saba baarabila wale sigi sen kan. U ka fo la, no waati baarabila ma ko je, u be do fara a kuntaala kan.

(Aw be se ka nin wale in bonako tow soro bako nata do kono).

Dawuda Kulibali ka lase don

Ka bo « Les Echos »

bako 3361 kono

A bayelemabaga : Tumani

Yalam Sidibe

Dije seleke ntolatankupuba

Tumani Yalam Sidibe

Kupu-di-mondi ntolatanw be senna kabi san 1930. Ka ta o san na ka se san 2010 ma, a be sigi sen kan san naani o san naani. Awa, a ko kera i ko belenintuuriko dije sigida gunbaw ni jogon ce. Nka a tun ma jesis Afriki gun ma folo ! San 2010 kupu-di-mondi de labenni file nin ye ka jesis Afriki gun ma dije ntolatantomba fe, no ye « Fifa » ye. Ni Ala sanna, san 2010 kupu-di-mondi cekunbenw be ke Zowanesiburugu, no ye Afriki-di-Sidi jamana fagaba ye. A ntolatanw koronbokari be ke san 2010 zuwenkalo tile 11. Kupu-di-mondi tanko folo in Afriki gun kan, o nisondiya kera sababu ye dije ntolatantomba Fifa ni Afriki ntolatantomba « Kafu » k'u bolo di jogon ma ka jekulu cidenw bila ka yaala ni kupu negeba yere-yere ye Afriki jamana 23 kono, Mali ye kunnandiya soro ka ye minnu sere la. O de koson kabi taratadon, san 2009 akutoburukalo tile 6, kupu-di-mondi sanunge tun be Mali kono. Fifa, ni Kafu, ani Mali ntolatantomba kadara kono. O de koson, nin tamba saba ni Mali kunnafonidilaw yelenna Kuluba, Mali faamasigi dankan na, ka taa kupuba in jira peresidan Amadu Tumani Ture la. Arabadon, kupu-di-mondi sanungeba in na layaabagaw ye kupu doni pankurun kerengerennen

ta k'u kun da Afriki jamana were kan.

Hali ni Mali ntolatan bonkamalenw ma san 2010 kupu-di-mondi ntolatankene lasoroli ko tige, u tena ye a kene kan, an ka jamana koni soroli kupuba in taabonna-jamanaw sere la, o ba jira ko tanga be Mali kan ntolatanko la dije kono. Kupu-di-mondi sanungeba ka Afriki kono yaala, ka Tinizi jamana lasoro... Mali taabonna kofe, kupuba in kun dara Lagine ; Senegali, Seralon... kan.

Jamana minnu y'u togo da kupu-di-mondi kan, olu daw :

- Berezili
- Uruge
- Angile jamana
- Aliman jamana
- Itali jamana
- Arizantini jamana...

Tije don, Erope ni Ameriki gunw jamana caman werew ye kupu-di-mondi yalon ka fara jamana duuru ninnu kan, nka, siga ta la, fo ka se se bi ma, jamana duuru ninnu de kera yalonbaga jamana togotigibaw ye.

Yali Afriki jamana do fana bena togo don san 2010 kupu-di-mondi tarikugafeba kono. O ye pininkali jaabi soro gelen ye min te baliko ye, nan ya don ko ntolatanw be ke Afriki dugukolo kan !

Hali ni Mali ntolatan bonkamalenw tena ye san 2010 kupu-di-mondi kene kan, u koni bena ye kupudafriki kene kan Luwanda, no ye Angola jamana fagaba ye. U yo kunnandiya soro ka da u ka setigiya sorolen de kan Sudan jamana cedenw juguya la san 2009 akutoburukalo tile 12, Bamako yan, Sitadi Wensimasisi la.

Karidon, san 2009 akutoburukalo tile 18,

T.Y.S

Jekabaara

Labolikuntigi Seben pekulu kuntigui

Tumani Yalam Sidibe

Seben pekulu

Yusufu Fane

Bakari Sangare

Tumani Yalam Sidibe

Jegenw kebaga

Amadu Jakite

Nataliye dilanbaga

Modibo Sidibe

Jaw tabaga

Haruna Trawele

Labanbagaw oridinateri la

Madamu Jakite Worokiyatu So

Fatumata Cero

Madamu Ture Mama Jalo

Baarakajogonw

CMDT-SNV - Ofisi Nizeri -

Ofisi iri - OHVN

Hake boto : 16000

Batakisira : 2043

Negejurusira : 20 29 62 89

Jamana baarada -Seki zayed'i togola

sira - Hamudalayi kin - Bamakositi-

Webu nimoro

www.afribone.net/ml/jekabaara/